

ZARZĄDZENIE MINISTRÓW: ROLNICTWA, LEŚNICTWA ORAZ PAŃSTWOWYCH GOSPODARSTW ROLNYCH

z dnia 13 stycznia 1955 r.

w sprawie wyłączenia i włączania do państwowego gospodarstwa leśnego państwowych gruntów nieleśnych oraz lasów.

Uchwały II Zjazdu i II Plenum KC PZPR w trosce o jak najszybsze podniesienie produkcji rolnej wskazują na konieczność pełnego wykorzystania do produkcji rolnej gruntów przydatnych do uprawy.

W tym celu grunty państwowego gospodarstwa leśnego należy poddać sprawdzeniu co do ich przydatności rolnej, jak również ustalić zasady przekazywania lasów i gruntów nieleśnych administrowanych przez Państwowy Fundusz Ziemi lub państwowe gospodarstwa rolne do zagospodarowania leśnego. Ustalenie takich zasad zapewni na przyszłość właściwy sposób włączania gruntów rolniczych do państwowego gospodarstwa leśnego.

W związku z tym na podstawie art. 3, 4 i 15 ust. 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym (Dz. U. z 1949 r. Nr 63, poz. 494 i z 1950 r. Nr 49, poz. 448) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Grunty nieleśne w rozumieniu przepisów art. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1949 r. o państwowym gospodarstwie leśnym:

- 1) przylegające do lasów lub stanowiące półeklawy w tych lasach, a także poza lasami — podlegają sprawdzeniu przez prezydium powiatowych rad narodowych pod względem ich przydatności do użytkowania rolniczego,
- 2) położone wewnątrz lasów (enkawy) niezależnie od powierzchni — podlegają sprawdzeniu przez rejony lasów państwowych pod względem ich przydatności do użytkowania rolniczego.

2. Nie podlegają sprawdzeniu:

- 1) grunty objęte rezerwatami i parkami narodowymi,
- 2) tereny komunikacyjne,
- 3) tereny osiedlowe, wody, użytki kopalne itp.

§ 2. Z gruntów objętych sprawdzeniem przez prezydium powiatowych rad narodowych należy pozostawić w państwowym gospodarstwie leśnym z przeznaczeniem pod zalesienie:

- 1) lotne piaski, ospiska, strome stoki, kamieńce, szurowiska, skarpy, wąwozy, jary, parowy, doły po wyeksploatowanym żwirze, torfie, glinie, piasku, najśłabsze piaski luźne, grunty żwirowe, kamieniste grunty górskie, pastwiska kamieniste na stromych stokach itp.,

- 2) grunty VI klasy zbadane komisyjnie przy udziale gleboznawcy, pokryte podrostem lub nalotem naturalnego pochodzenia w takim stopniu, iż można uznać te grunty za powierzchnię zalesioną,
- 3) grunty wyższych klas niż klasa VI, pokryte nalotem lub podrostem, które w wyjątkowych przypadkach mogą być uznane za powierzchnie leśne z uwagi na szczególną wartość nalotu lub podrostu, na swe położenie w stosunku do sąsiednich gruntów leśnych bądź z innych ważnych względów, gdy jest to gospodarczo konieczne,
- 4) grunty nieleśne nieprzydatne do uprawy rolnej ze względu na nieuregulowane stosunki wodne, jak bagna, mokradła, rojsty, piaski sapowate, grunty bagienne, podmokłe łąki i pastwiska o ile ekspertyza melioracyjno-gospodarcza stwierdzi, że nawet po dokonaniu zabiegów melioracyjnych nie staną się one zdadne do użytkowania rolniczego,
- 5) grunty stanowiące pasy położone bezpośrednio przy usypiskach górskich lub przy suchych luźnych piaskach, jak również grunty na terenach wodochronnych i erozyjnych, w granicach:

- a) na terenach nizinnych — do 50 m szerokości,
- b) na terenach górskich — do 100 m szerokości.

§ 3. 1. Do gruntów objętych sprawdzeniem przez prezydium powiatowych rad narodowych i przydatnych do uprawy rolnej, lecz nie podlegających wyłączeniu z państwowego gospodarstwa leśnego, należą:

- 1) półeklawy gruntów ornych, łąk i pastwisk o powierzchni mniejszej niż 2 ha, których przeciętna szerokość wynosi mniej niż 1/10 długości i nie przekracza 50 m,
- 2) działki przyzagrodowe lub pracownicze o powierzchni do 2 ha, użytkowane lub przeznaczone do użytkowania rolniczego przez robotników tartacznych w ramach akcji osiedleńczej,
- 3) działki deputatowe i grunty dzierżawione lub przeznaczone do wydzierżawienia pracownikom państwowego gospodarstwa leśnego według norm ustalonych przez Ministra Leśnictwa osobnym zarządzeniem,
- 4) grunty niezbędne dla zaspokojenia potrzeb gospodarstw przyszkolnych zawodowego szkolnictwa leś-

nego resortu leśnictwa oraz grunty i sady przy osadach służbowych,

- 5) grunty pod poletkami łowieckimi w granicach niezbędnych dla prowadzenia gospodarstwa łowieckiego, zatwierdzonych przez okręgi lasów państwowych,
- 6) grunty znajdujące się pod szkółkami leśnymi oraz pod uprawą lub przeznaczone pod uprawę wikliny, topoli, roślin owocowych runa leśnego, roślin miododajnych dla pasiek, paszy dla zwierząt futerkowych hodowanych w fermach itp.
- 7) grunty niezbędne dla zaspokojenia potrzeb paszowych żubrów i łosi oraz koni służbowych i koni przedsiębiorstw podległych Ministrowi Leśnictwa, o powierzchni 1 ha gruntów ornych i 1 ha łąk III klasy jakości gleboznawczej tych użytków na każdego konia.

2. Ilość koni służbowych i koni przedsiębiorstw podległych Ministrowi Leśnictwa, na których zaopatrzenie mają być pozostawione użytki rolne, oraz ilość gruntów potrzebnych na zaspokojenie potrzeb paszowych żubrów i łosi ustali Minister Leśnictwa.

§ 4. 1. Prezydium powiatowej rady narodowej decyduje o:

- 1) pozostawieniu w państwowym gospodarstwie leśnym gruntów, o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 1, jeżeli grunty te przekraczają wskazane normy, a nie ma możliwości rolniczego ich użytkowania ze względu na położenie, trudny dostęp, konfigurację terenu albo odległość ponad 5 km od najbliższego osiedla (wsi, przysiółka),
- 2) pozostawieniu w państwowym gospodarstwie leśnym lub też wyłączeniu z tego gospodarstwa gruntów wymienionych w § 3 ust. 1 pkt 1, jeżeli grunty te nie są użytkowane przez państwowe gospodarstwo leśne,
- 3) konieczności wydzielenia oraz o szerokości pasów ochronnych, o których mowa w § 2 pkt 5.

2. Prezydium powiatowych rad narodowych pozostawia w państwowym gospodarstwie leśnym grunty przyległe do lasów i półeklawy przekraczające normy wskazane w § 3 ust. 1 pkt 1 w przypadku niemożności zaspokojenia potrzeb własnych państwowego gospodarstwa leśnego, określonych w § 3 ust. 1 pkt 2—7, na gruntach stanowiących enklawy i półeklawy wymienione w § 3 ust. 1 pkt 1.

§ 5. 1. Grunty nieleśne położone wewnątrz lasów (enklawy), o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 2, powinny być przeznaczone na cele określone w § 3 ust. 1 pkt 2—7.

2. Enklawy gruntów nieleśnych nie przeznaczone pod zalesienie (§ 2) oraz zbędne dla celów określonych w § 3 ust. 1 pkt 2—7 rejon lasów państwowych przekazuje prezydium powiatowej rady narodowej.

§ 6. 1. Grunty o charakterze określonym w § 2 oraz lasy, które znajdują się pod zarządem Ministra Rolnictwa i Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych, podlegają włączeniu do państwowego gospodarstwa leśnego, o ile:

- 1) przylegają do lasów państwowego gospodarstwa leśnego, niezależnie od wielkości swych obszarów,
- 2) położone są w jednym kompleksie o powierzchni powyżej 5 ha lub też w kilku działkach o łącznej powierzchni powyżej 5 ha na terenie jednej wsi, jeżeli działki te wchodzi w skład Państwowego Funduszu Ziemi.

2. Doły po wyeksploatowanych torfach, piaskach, glinie i żwirze nie podlegają włączeniu do państwowego gospodarstwa leśnego, o ile mogą być wykorzystane do innych celów niż do zalesienia,

3. Zasady przejęcia lasów Państwowego Funduszu Ziemi przez państwowe gospodarstwo leśne określi oddzielna instrukcja.

§ 7. 1. Grunty wymienione w § 2, a znajdujące się pod zarządem Ministerstwa Państwowych Gospodarstw Rolnych, o ile nie odpowiadają wymaganiom § 6 — podlegają zalesieniu przez to Ministerstwo.

2. W tym przypadku właściwy terenowo rejon lasów państwowych dostarczy za opłatą sadzonek i nasion w potrzebnej ilości oraz udzieli pomocy fachowej przy zalesianiu. Przygotowanie gleby, robocizna i transport należą do obowiązków gospodarstw podległych Ministrowi Państwowych Gospodarstw Rolnych.

3. W przypadku gdy zespół państwowych gospodarstw rolnych ma uzasadnione trudności w dokonaniu zalesienia przeznaczonych na ten cel gruntów, zwróci się do właściwego terenowo rejonu lasów państwowych o dokonanie zalesienia. Koszty zalesienia ponosi zespół państwowych gospodarstw rolnych. Dalsza opieka nad terenem zalesionym będzie należała do zespołu państwowych gospodarstw rolnych.

4. W celu zaopatrzenia się w materiał sadzeniowy zespoły państwowych gospodarstw rolnych zgłoszą do końca 1955 r. do terenowo właściwych rejonów lasów państwowych plany zalesień gruntów, o których mowa w ust. 1.

5. Obszary leśne Państwowego Funduszu Ziemi nie włączone do państwowego gospodarstwa leśnego, jako nie odpowiadające warunkom § 6 ust. 1 pkt 2, pozostają nadal w ewidencji Państwowego Funduszu Ziemi do czasu wydania odrębnego zarządzenia o zagospodarowaniu takich obszarów.

§ 8. 1. Dyrektorowie rejonów lasów państwowych powołają niezwłocznie komisje dla sprawdzenia gruntów nieleśnych położonych wewnątrz lasów (§ 1 ust. 1 pkt 2) co do ich przydatności do użytkowania rolniczego — w składzie: pracownik rejonu lasów państwowych, jako przewodniczący oraz jako członkowie: miejscowy nadleśniczy i leśniczy oraz po jednym przedstawicielu zainteresowanych jednostek terenowych przedsiębiorstw i instytucji podległych Ministrowi Leśnictwa.

2. Zadaniem komisji jest sprawdzenie gruntów nieleśnych niezbędnych dla państwowego gospodarstwa leśnego oraz sporządzenie w terminie do dnia 15 maja 1955 r.:

- 1) wykazów gruntów nieleśnych znajdujących się w państwowym gospodarstwie leśnym osobno dla gruntów w półeklawach, gruntów przylegających do lasów a także gruntów poza lasami:
 - a) odpowiadających wymaganiom §§ 2, 3 i 4 ust. 2,
 - b) pozostałych, podlegających wyłączeniu z państwowego gospodarstwa leśnego,
- 2) oraz wykazu gruntów nieleśnych znajdujących się w enklawach zbędnych dla państwowego gospodarstwa leśnego (§ 5 ust. 2).

3. W wykazach tych należy podać: powierzchnię gruntów, rodzaj użytków, przybliżoną klasę gleby, ich przeznaczenie oraz położenie (półeklawy, grunty przylegające, odrębnie położone itp.). Do wykazów należy dołączyć szkice sytuacyjne w skali nie mniejszej niż 1 : 25000, ilustrujące położenie tych gruntów w stosunku do najbliższych osiedli wiejskich lub państwowych gospodarstw rolnych i państwowego gospodarstwa leśnego. W odniesieniu do terenów nie objętych planami gospodarstwa leśnego dopuszcza się złożenie odrębnych szkiców sytuacyjnych.

4. Sporządzone wykazy rejonu lasów państwowych przekaza w terminie do dnia 1 czerwca 1955 r. według

nadleśnictw terenowo właściwym prezydiom powiatowych rad narodowych.

§ 9. 1. Prezydium powiatowych rad narodowych po otrzymaniu wykazów z rejonów lasów państwowych niezwłocznie powołują komisje, których zadaniem będzie:

- 1) sprawdzenie na podstawie wszelkich dostępnych materiałów, jak operaty urzędniowo-leśne oraz akta prezydiów powiatowych rad narodowych, czy wszystkie grunty nieleśne, znajdujące się w pólankach, przylegające do lasów oraz poza lasami (§ 1 ust. 1 pkt 1) zostały umieszczone w przedstawionych wykazach,
- 2) ustalenie, które z tych gruntów odpowiadają warunkom określonym w §§ 2 i 3, a które odpowiadają warunkom określonym w § 4 ust. 2.

2. W skład komisji wejdą:

- 1) przedstawiciel powiatowej komisji planowania gospodarczego jako przewodniczący,
- 2) przedstawiciel powiatowego zarządu rolnictwa — agronom,
- 3) przedstawiciel gromadzkiej rady narodowej,
- 4) przedstawiciel rejonu lasów państwowych,
- 5) przedstawiciel zespołu państwowych gospodarstw rolnych, gdy działalność komisji dotyczy gruntów, które mają być przekazane państwowym gospodarstwom rolnym lub też przejęte od tych gospodarstw w celu włączenia do państwowego gospodarstwa leśnego,
- 6) geodeta-urzędniowiec,
- 7) w koniecznych przypadkach — gleboznawca, a w przypadkach przewidzianych w § 2 pkt 4 — także meliorant.

3. W wyniku swych czynności komisja wypełnia formularz według załączonego wzoru, w którym podaje uwagi i wnioski co do pozostawienia w państwowym gospodarstwie leśnym lub wyłączenia z państwowego gospodarstwa leśnego uwidocznionych w wykazie kompleksów. Wypełnione formularze komisje składają prezydiom powiatowych rad narodowych.

4. Przy sprawdzeniu przydatności gruntów komisje posługują się tabelą klas gruntów, stanowiącą załącznik do rozporządzenia Ministrów: Rolnictwa i Reform Rolnych, Ziemi Odzyskanych i Administracji Publicznej z dnia 22 grudnia 1947 r. w sprawie norm obszarowych, szacunku, odliczenia od ceny na rzecz osadników wojskowych oraz spłaty należności za gospodarstwa, nadane na podstawie dekretu z dnia 6 września 1946 r. o ustroju rolnym i osadnictwie na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. Nr 74, poz. 471), i instrukcją Ministra Rolnictwa i Reform Rolnych z dnia 12 grudnia 1946 r. (Dz. Urz. Ministerstwa Rolnictwa z 1947 r. Nr 1, poz. 7).

5. Czynności komisji powinny być wykonane w takim terminie, by prezydium powiatowych rad narodowych wydały decyzję w sprawie wyłączenia lub włączenia do państwowego gospodarstwa leśnego gruntów w terminie ustalonym w § 10 ust. 2.

6. W przypadkach przewidzianych w § 2 pkt 4 czynności komisji powinny być zakończone w terminie do dnia 1 sierpnia 1955 r.

§ 10. 1. Prezydium powiatowej rady narodowej na podstawie wypełnionych przez komisję formularzy oraz wykazu, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 2, powołać decyzję co do pozostawienia gruntów nieleśnych w państwowym gospodarstwie leśnym lub wyłączenia ich i przekazania na cele produkcji rolnej.

2. Decyzje, o których mowa w ust. 1, powinny być wydane w terminie do dnia 1 lipca 1955 r.

3. W przypadkach przewidzianych w § 2 pkt 4 uznanie gruntów za nadające się do użytkowania rolniczego po przeprowadzeniu melioracji wymaga decyzji prezydium wojewódzkiej rady narodowej, wydanej po uprzednim zasięgnięciu opinii okręgu lasów państwowych.

§ 11. 1. Decyzje prezydiów powiatowych rad narodowych dotyczące wyłączenia gruntów z państwowego gospodarstwa leśnego powinny przewidywać terminy przejęcia oraz ustalać przyszłych zarządców i użytkowników tych gruntów, tj. państwowe gospodarstwa rolne, prezydium gromadzkiej rady narodowej, spółdzielnie produkcyjne, zespoły uprawowe, oddziały zaopatrzenia robotniczego i gospodarstwa indywidualne.

2. Przy typowaniu gruntów do przekazania państwowemu gospodarstwu rolnemu należy kierować się zasadami podanymi w § 1 zarządzenia nr 87 Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych z dnia 2 kwietnia 1954 r. w sprawie przejmowania od prezydiów powiatowych rad narodowych gruntów pozostających bez uprawy i zagospodarowania ich przez zespoły państwowych gospodarstw rolnych.

3. Przejęcie gruntów użytkowanych rolniczo nastąpi po zbiorach.

4. W przypadkach niemożności ustalenia przyszłych użytkowników objęte decyzją grunty będą pozostawione w państwowym gospodarstwie leśnym do tymczasowego zagospodarowania i zostaną ujęte w ewidencji Państwowego Funduszu Ziemi.

§ 12. 1. Zainteresowani mogą w terminie dni 14 zaskarżyć decyzję prezydium powiatowej rady narodowej do prezydium wojewódzkiej rady narodowej.

2. Prezydium wojewódzkiej rady narodowej przed wydaniem ostatecznej decyzji zasięgnie opinii właściwego zjednoczenia państwowych gospodarstw rolnych lub okręgu lasów państwowych.

§ 13. 1. Czynności przejęcia gruntów z państwowego gospodarstwa leśnego i przekazania ich nowym użytkownikom w celu zagospodarowania rolniczego dokonuje przedstawiciel prezydium powiatowej rady narodowej w obecności przedstawiciela rejonu lasów państwowych oraz przyszłego użytkownika. Z wykonania tych czynności spisuje się protokół zdawczo-odbiorczy.

2. Znajdujące się na gruntach określonych w § 2 pkt 3 naloży i podrosty podlegające usunięciu powinny być usunięte przez nowego użytkownika niezwłocznie po przejęciu.

§ 14. 1. Powiatowe zarządy rolnictwa oraz zespoły państwowych gospodarstw rolnych w terminie do dnia 1 kwietnia 1955 r. złożą do prezydiów powiatowych rad narodowych wykazy gruntów i lasów, o których mowa w § 6, z wnioskiem o wydanie decyzji w sprawie włączenia ich do państwowego gospodarstwa leśnego.

2. W wykazach tych należy podać nazwę jednostki gospodarczej użytkującej te grunty, powiat, gromadę i nazwę nadleśnictwa, któremu mają być przekazane. W stosunku do poszczególnych działek zaprojektowanych do przekazania należy kolejno podać rodzaj użytku, powierzchnię działki, klasę gruntów oraz sposób użytkowania w ciągu ostatnich lat. Do wykazu należy dołączyć szkice sytuacyjne w skali nie mniejszej niż 1:25000 gruntów zaprojektowanych do przekazania uwidaczniając na tych szkicach położenie najbliższych kompleksów leśnych nadleśnictwa z podaniem przybliżonych odległości oraz położenia ich w stosunku do najbliższego osiedla (wsi, przysiółka).

§ 15. Prezydium powiatowej rady narodowej po otrzymaniu wykazów, o których mowa w § 14, zarządzi dokonanie przez komisję sprawdzenia czy objęte wykazem grunty i lasy odpowiadają warunkom § 6. W tym przypadku mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 9 ust. 3 — 6.

§ 16. 1. Prezydium powiatowej rady narodowej na podstawie sporządzonych przez komisję materiałów poweźmie decyzję w sprawie włączenia gruntów i lasów do państwowego gospodarstwa leśnego.

2. Decyzje takie są zaskarżalne w sposób przewidziany w § 12.

3. Włączenie gruntów lub lasów do państwowego gospodarstwa leśnego odbywa się protokolarnie przy udziale przedstawiciela dotychczasowego użytkownika oraz w obecności pracowników:

- 1) powiatowego zarządu rolnictwa — mierniczego powiatowego,
- 2) referatu leśnictwa prezydium powiatowej rady narodowej i
- 3) rejonu lasów państwowych.

§ 17. W przypadku przejęcia przez Państwowy Fundusz Ziemi, państwowe gospodarstwa rolne lub oddziały zaopatrzenia robotniczego gruntów wydzierżawionych przez przedsiębiorstwa państwowego gospodarstwa leśnego indywidualnym użytkownikom — utrzymuje się uprzednio zawarte umowy dzierżawne do czasu ich wygaśnięcia.

§ 18. Minister Rolnictwa w porozumieniu z Ministrem Leśnictwa określi osobnym zarządzeniem zasady zagospodarowania gruntów ornych położonych wśród lasów państwowych, nie wchodzących w skład państwowego gospodarstwa leśnego.

§ 19: Sprawa łąk czerskich w województwach bydgoskim i gdańskim zostanie uregulowana odrębnym zarządzeniem.

§ 20. Z dniem wejścia w życie niniejszego zarządzenia tracą moc:

- 1) instrukcja Ministrów Rolnictwa i Reform Rolnych oraz Leśnictwa z dnia 12 maja 1950 r. w sprawie zasad i trybu postępowania przy włączaniu i wyłączeniu z państwowego gospodarstwa leśnego państwowych gruntów nieleśnych,
- 2) zarządzenie Ministrów Państwowych Gospodarstw Rolnych i Leśnictwa z dnia 24 października 1951 r. w sprawie włączenia do państwowego gospodarstwa leśnego niektórych lasów i gruntów leśnych pozostających pod zarządem Ministra Państwowych Gospodarstw Rolnych.

§ 21. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Rolnictwa: *E. Pszczółkowski*

Minister Leśnictwa: *J. Dąb-Kocioł*

Minister Państwowych Gospodarstw Rolnych:

w z. A. Kuligowski

Załącznik do zarządzenia Ministrów: Rolnictwa, Leśnictwa oraz Państwowych Gospodarstw Rolnych z dnia 13 stycznia 1955 r. (poz. 67).

WYKAZ GRUNTÓW PODLEGAJĄCYCH WYŁĄCZENIU Z WŁĄCZENIU DO PAŃSTWOWEGO GOSPODARSTWA LEŚNEGO

Lp.	Gromada Nadleśnictwo	Nazwa bądź położenie obiektu	Powierzchnia w ha	Rodzaj użytku	Klasa gruntu	Położenie obiektu w stosunku do gruntów państwowego gospodarstwa leśnego	Przeznaczenie obiektu (wniosek Komisji)	U w a g i

... dnia ... 1955 r.

Członkowie Komisji:

*) Niepotrzebne skreślić.